

har lignende Exempler i de fleste Tilfælde i stor Mængde og at, forsaavidt de Exempler, jeg citerer, ikke ere modtagne fra Archiverne med Geheimearchivarens Underskrift for deres Rigtighed, saa indestaaer jeg selv for Rigtigheden af de Bemærkninger, jeg har gjort. Jeg skal saaledes for at oplyse, hvorledes Forholdet er meget forskjelligt i de forskjellige Kredse, blot tillade mig at citere nogle saa Exempler, og navnlig skal jeg bemærke, at der er en Bro i Hornsherred, som er opført, vel at mærke, for Statens Regning og overdragen til Eierinden af Fuglsø den 3die Jan. 1776; dengang fik hun Bevilling til at have 1 Stp. Korn af hver Mand; denne Bevilling er forhøiet den 13de Juli 1795, og den er igjen forhøiet den 4de April 1823, og den er atter igjen forhøiet den 12te Juli 1843. Jeg troer ikke, at det med nogen Ret kan siges, at disse Ddelsøer allesammen tilhøre ældre Forhold, som fløde ved Kjøb og Salg af Eiendomme. Der er dernæst den af Mindretallet nu omtalte Skive-Bro; den blev i 1661 overdragen af Staten med en Indtægt af 95 Ldr. Byg, vel at mærke, og ingen Bropenge; nu er denne Broes Indtægter stegne til 163 Ldr. Byg, og circa 300 Rd. i Bropenge, og jeg maa bemærke, at den væsentligste Forhøielse i disse Indtægter er steet 1829. Man kan, mine Herrer, saaledes ikke ubelukkende tale om gamle Forhold, naar Taleren er om disse Ddelsøer; man kan tværtimod paavise, at en stor Deel ere temmelig nye Byrder og ingenlunde saaledes, som den ærede Rigsdagsmand for Ringkjøbing Amts 3die Valgfreds (C. N. Petersen) udtalte, at de vare fra Kong Hans's Tid.

Man har ogsaa ikke saa Exempler paa, at Broer med deres Indtægter paa mange Steder ere forsvundne, uden at Dverne have afløst Ddelsen. Jeg skal saaledes oplyse, at i Randers Amt har der tidligere været 9 Broer, med Korn og Pengeindtægter, hvortil der har været ydet Brokorn, medens der nu kun er 5, at der i Skanderborg Amt tidligere har været 5 Broer, medens der nu, saavidt jeg veed, kun er 1. Man har endvidere Exempler paa, at for 20 Aar siden ere visse Hovedlande veie for-

andrede til mindre Landeveie, altsaa ere vedkommende Dverne til Broerne der nu pligtige til at yde Brokorn, som de vilde have været fritagne for, dersom Veien var vedbleven at være Hovedlandevei. Forøvrigt troer jeg heller ikke, at det er uden Exempel, at Staten til visse Broer har laant meget betydelige Summer; der er saaledes Halstov Bro, hvortil Statskassen har laant saa meget, at der endnu skyldes 10,000 Rd., og disse 10,000 Rd. ere naturligtviis ogsaa tagne af den almindelige Statskasse og forholdsviis komme Dverne af Brokorn til Byrde. Dette er altsammen Dpløsninger, som jeg troer vidne om, at dette Forhold ikke kan ordnes paa den af Mindretallet eller Udvalget foreslaaede Maade. Man har ogsaa Exempler paa, at alene ved en Bro paa en Bivei betales saa betydelige Bropenge, at Indtægten er anslaaet til et aarligt Beløb af 2000 Rd.; men det vilde dog efter min Mening være alt for meget for en enkelt Landcommune at udrede en saa stor Afsløsnings sum, naar Staten ikke gjennem Indenrigsministeren kunde komme den til Hjælp.

Efterat have fremført disse Bemærkninger, vil jeg meget bede den ærede Forsamling og den ærede Minister nøie at overveie, om dog ikke Udvalgets Fleertal har truffet det Rigtige med Hensyn til Sagens Realitet; og jeg maa dernæst udtale, at, hvorledes Afstemningen end falder ud ved denne Behandling af Sagen, forudsætter jeg, at det vil lykkes at komme til en Overenskomst med den ærede Minister mellem 2den og 3die Behandling, og Udvalgets Fleertal vil inden 3die Behandling bestræbe sig for at enes med Ministeren om et Forslag, som giver Brokornsyderne deres Ret, og Mere forlanger Udvalgets Fleertal ikke.

Indenrigsministeren: Da der har været Tale om en Conference mellem det ærede Udvalg og mig, finder jeg mig dog foranlediget til at bemærke, at jeg ikke har været opfordret til nogensomhelst Conference, inden Betænkningen blev afgiven; jeg havde naturligtviis været aldeles villig til en Conference, dersom jeg i saa Henseende havde modtaget nogen Dpfordring, og jeg er lige villig dertil